

Intarpas

ECB EKSPERTŲ MAKROEKONOMINĖS PROGNOZĖS EURO ZONAI

Remdamiesi iki 2009 m. vasario 23 d. turėta informacija, ECB ekspertai parengė makroekonominės raidos prognozes euro zonai¹. Esant prastoms pasaulio ekonomikos bei vidaus paklausos augimo perspektyvoms, numatoma, kad vidutinis realusis BVP augimas 2009 m. bus neigiamas ir svyruos tarp $-3,2\%$ ir $-2,2\%$, prieš padidėdamas nuo $-0,7\%$ iki $+0,7\%$ 2010 m. Tikėtina, kad infliaciją slopins krintančios žaliavų kainos ir sulėtėjusi ekonominė veikla. Numatoma, kad 2009 m. bendras SVKI vidutiniškai didės $0,1\%$ – $0,7\%$, o 2010 m. $-0,6\%$ – $1,4\%$.

Techninės prielaidos dėl palūkanų normų, valiutų kursų, žaliavų kainų ir fiskalinės politikos

Techninės prielaidos dėl palūkanų normų, energijos ir žaliavų, neįskaitant energijos, kainų grindžiamos rinkos lūkesčiais (galutinė duomenų įtraukimo data – 2009 m. vasario 13 d.)². Prielaidos dėl trumpalaikių palūkanų normų yra visiškai techninio pobūdžio. Trumpalaikės palūkanų normos yra 3 mėn. EURIBOR, o rinkos lūkesčiai apskaičiuojami pagal ateities sandorių normas. Pagal metodiką apskaičiuotas bendras vidutinis trumpalaikių palūkanų normų lygis 2008 m. yra $1,8\%$, o 2009 m. $-2,1\%$. Rinkos lūkesčiai dėl euro zonos 10 m. nominaliųjų vyriausybės obligacijų pajamingumo leidžia tikėtis, kad pajamingumas bus vidutiniškai nuo $4,2\%$ (2009 m.) iki $4,6\%$ (2010 m.). Pagrindiniame prognozių variante atsižvelgta į dabartines sugriežtintas finansavimo sąlygas ir įtraukta prielaida, kad prognozės laikotarpiu skirtumas tarp bankų skolinimo palūkanų ir rinkos palūkanų normų šiek tiek mažės. Panašiai spėjama, kad ir kreditavimo sąlygos ilgainiui taps nebe tokios griežtos kaip iki šiol. Sprendžiant pagal ateities sandorių rinką dviejų savaitių laikotarpį (iki galutinės duomenų įtraukimo datos), vidutinės metinės naftos kainos 2009 m. turėtų būti $49,3$, o 2010 m. $-57,4$ JAV dolerio už barelį. Numatoma, kad tarptautinės maisto kainos 2009 m. nukris $11,8\%$, o 2010 m. vėl kils $4,9\%$. Daroma prielaida, kad kitų žaliavų (ne energijos ir ne maisto) kainos JAV doleriais 2009 m. labai sumažės $-29,8\%$, o 2010 m. vėl kils $6,0\%$.

Daroma techninė prielaida, kad dvišaliai valiutų kursai prognozės laikotarpiu nesikeis ir bus tokie, kokie vidutiniškai buvo 2 savaites iki galutinės duomenų įtraukimo datos. Tai rodo, kad 2009 m. ir 2010 m. euro ir JAV dolerio kursas bus $1,29$, euro efektyvusis kursas 2009 m. bus vidutiniškai $2,4\%$ mažesnis už vidutinį 2008 m. kursą, o 2010 m. $-0,1\%$ mažesnis už vidutinį 2009 m. kursą.

Fiskalinės politikos prielaidos pagrįstos atskirų euro zonos šalių nacionalinių biudžetų planais, turėtais 2009 m. vasario 13 d. Jos apima visas politikos priemones, kurias jau patvirtino nacionaliniai parlamentai arba kurios jau yra išsamiai apibrėžtos vyriausybių ir greičiausiai bus patvirtintos. Prognozėse taip pat atsižvelgta į fiskalinio skatinimo paketus, dėl kurių buvo susitarta keliose šalyse.

Prielaidos dėl tarptautinės ekonominės aplinkos raidos

2008 m. paskutinį ketvirtį pasaulio ekonomikos perspektyvos labai pablogėjo, sparčiai didėjant neigiamam grįžtamajam ryšiui tarp finansų sektoriaus krizės ir realios ekonominės veiklos išsivysčiusiose šalyse ir plintant poveikiui kylančios rinkos ekonomikos šalims, daugiausia dėl pasaulio prekybos žlugimo. Numatoma, kad pasaulio ekonomika patirs didžiausią ir labiausiai sinchronizuotą per daugelį dešimtmečių nuosmukį. Prognozuojama, kad metinis realusis BVP pasaulyje už euro zonos ribų 2009 m. sumažės vidutiniškai iki $0,2\%$, 2008 m. buvo $3,6\%$, o 2010 m. vėl šiek tiek padidės – iki $2,5\%$, visame pasaulyje pradėjus veikti ekspansinės politikos priemonėms.

¹ ECB ekspertų makroekonominės prognozės papildo Eurosistemos ekspertų makroekonominės prognozes, kurias du kartus per metus kartu rengia ECB ir euro zonos nacionalinių centrinių bankų ekspertai. Taikyti metodai atitinka Eurosistemos ekspertų makroekonominė prognozių rengimo metodus, aprašytus „A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises“, ECB, 2001 m. birželio mėn., kurį galima rasti ECB interneto svetainėje. Kadangi su prognozėmis yra susijęs neapibrėžtumas, pateikiamas kiekvieno kintamojo tikėtinos ribos. Kiekvieno kintamojo ir laikotarpio ribos atitinka pagal metodą apskaičiuotus 75% tikimybės intervalus. Naudota metodika aprašyta leidinyje „New procedure for constructing ECB staff projection ranges“, ECB, 2008 m. rugsėjo mėn., taip pat paskelbta ECB interneto svetainėje.

² Prielaidos dėl naftos ir maisto kainų pagrįstos ateities sandorių kainomis iki 2010 m. pabaigos. Daroma prielaida, kad kitų žaliavų kainos atitiks ateities sandorių kainas iki 2009 m. pabaigos ir vėliau kis atspindėdamas pasaulio ekonomikos raidą.

Tikimasi, kad euro zonos prekybos partnerius itin paveiks lėtėjanti pasaulinė ekonominė veikla. Todėl numatoma, kad 2009 m. euro zonos eksporto rinkų augimas (2008 m. buvo 4,1 %) bus neigiamas (–5.3 %), o 2010 m. vėl padidės iki 1,9 %.

Numatomas realiojo BVP augimas

Nuo 2008 m. antrojo ketvirčio, palyginti su ankstesniu ketvirčiu, euro zonos realiojo BVP augimas buvo neigiamas, tų metų paskutinį ketvirtį jam sumažėjus 1,5 %. Atsižvelgiant į naujausius trumpalaikius ekonomikos rodiklius ir tyrimų duomenis, tikimasi, kad 2009 m. BVP toliau mažės, nors ir mažiau negu 2008 m. pabaigoje. Šis mažėjimas rodo, kad nukrito eksportas ir vidaus paklausa. Investicijų perspektyvoms ypač stiprų poveikį darė susilpnėjusi pasaulinė ekonominė veikla ir labai didelis neapibrėžtumas. Numatoma, kad ypač sumažės investicijos į gyvenamąjį būstą, o tai taip pat rodo, kad keliose euro zonos šalyse tebevyksta būsto rinkos korekcijos. Numatoma, kad privatų vartojimą mažins blogėjanti padėtis darbo rinkoje ir nedidelis pasitikėjimas. Tikėtina, kad apžvelgiamu laikotarpiu nepalanki pastarojo meto raida, pavyzdžiui, silpnstanti pasaulinė prekyba, sumažėjęs pasitikėjimas ir griežtėjančios finansavimo sąlygos, pasikeis ir padėtis pradės pamažu gerėti. Numatoma, kad stiprinama labai didelių makroekonominių paskatų euro zonoje bei likusiame pasaulyje ir finansų sistemos veiklai palaikyti pritaikytų priemonių, 2010 m. ekonomika atsigaus. Tikimasi, kad atsigavimą sustiprins eksportas, numanomas finansų rinkų funkcionavimo grįžimas į normalias vėžes ir būsto rinkų stabilizavimasis. Apskritai tikimasi, kad realusis BVP, 2008 m. padidėjęs 0,8 %, 2009 m. sumažės 2,2 %–3,2 %, o 2010 m. kis nuo –0,7 % iki +0,7 %.

A lentelė. Makroekonominės prognozės euro zonai

(vidutiniai metiniai pokyčiai, procentais)^{1,2}

	2008	2009	2010
SVKI	3,3	0,1–0,7	0,6–1,4
Realusis BVP	0,8	–3,2– –2,2	–0,7–0,7
Privatus vartojimas	0,5	–1,2– –0,2	–0,4–1,0
Valdžios sektoriaus vartojimas	2,1	1,3–2,1	1,1–1,9
Bendrojo pagrindinio kapitalo formavimas	0,3	–8,6– –5,8	–4,3– –0,3
Eksportas (prekės ir paslaugos)	1,8	–9,7– –6,9	–0,9–1,9
Importas (prekės ir paslaugos)	1,8	–8,0– –5,0	–1,6–2,6

¹ Numatoma realiojo BVP ir jo sudedamųjų dalių raida pateikta pagal dėl darbo dienų skaičiaus pakoreguotus duomenis. Į numatomą eksporto ir importo raidą įtraukta prekyba euro zonoje.

² BVP duomenys apima visas 16 euro zonos šalių. Numatant SVKI ribas, nuo 2009 m. kaip euro zonos šalis įtraukta ir Slovakija. 2009 m. vidutiniai metiniai pokyčiai (procentais) apskaičiuoti imant euro zoną, įskaitant Slovakiją jau 2008 m.

Numatoma kainų ir sąnaudų raida

Dėl krintančių žaliavų kainų ir bazės efektų, atsiradusių dėl anksčiau kitusių žaliavų kainų, tikimasi, kad 2009 m. metinė SVKI pagrindu apskaičiuota infliacija, vis aiškiau rodydama prastėjančias ekonomikos perspektyvas, sumažės iki vidutiniškai 0,1–0,7 %, 2008 m. buvo 3,3%. Numatoma, kad 2010 m. infliacija bus 0,6–1,4 %. Tikimasi, kad prasta euro zonos ekonomikos perspektyva apžvelgiamu laikotarpiu ribos spaudimą vidaus kainoms. Atlygis vienam darbuotojui, labai didėjęs 2008 m., turėtų gerokai sumažėti, tiek viešajame, tiek privačiajame sektoriuose lėčiau kylant darbo užmokesčiui dėl prastėjančios padėties darbo rinkoje ir mažėjančios infliacijos. Numatoma, kad mažėjanti pelno marža toliau mažins infliaciją. Galiausiai tikimasi, kad nedidelė pasaulinė infliacija taip pat padės palaikyti nedideles importo kainas.

Palyginimas su 2008 m. gruodžio prognozėmis

Palyginti su 2008 m. gruodžio mėn. ECB mėnesiniame biuletenyje paskelbtomis Eurosistemos ekspertų makroekonominėmis prognozėmis, 2009 m. ir 2010 m. numatytos gerokai mažesnės realiojo BVP augimo ribos, rodančios sulėtėjusią ekonominę veiklą, nukritusias turto kainas ir sumažėjusį pasitikėjimą.

2009 m. ir 2010 m. numatytos vidutinio metinio bendro SVKI augimo ribos yra gerokai mažesnės negu buvo numatyta 2008 m. gruodžio mėn., daugiausia dėl mažesnių, negu anksčiau buvo numatyta, energijos ir maisto kainų bei sulėtėjusios ekonominės veiklos poveikio darbo užmokesčiui ir kainoms.

B lentelė. Palyginimas su 2008 m. gruodžio mėn. prognozėmis

(vidutiniai metiniai pokyčiai, procentais)

	2008	2009	2010
Realusis BVP – 2008 m. gruodžio mėn.	0,8–1,2	–1,0–0,0	0,5–1,5
Realusis BVP – 2009 m. kovo mėn.	0,8	–3,2– –2,2	–0,7–0,7
SVKI – 2008 m. gruodžio mėn.	3,2–3,4	1,1–1,7	1,5–2,1
SVKI – 2009 m. kovo mėn.	3,3	0,1–0,7	0,6–1,4

© Europos centrinis bankas, 2009 m.

Adresas: Kaiserstrasse 29, 60311 Frankfurt am Main, Vokietija

Pašto adresas: Postfach 16 03 19, 60066 Frankfurt am Main, Vokietija

Telefonas: +49 69 1344 0

Faksas: +49 69 1344 6000

Internetas: <http://www.ecb.europa.eu>

Visos teisės saugomos.

Leidžiama perspausdinti švietimo ir nekomerciniais tikslais, jei nurodomas šaltinis.